

De methode 'Kids' Skills'

van Ben Furman

Karina van der Starre
kindercoach, maatschappelijk werker
IJsseldijk 80, 8261 LM Kampen ★ m [06] 41 719 410
www.sterkkindercoaching.nl ★ info@sterkkindercoaching.nl
Bereikbaar op woensdagochtend & vrijdagochtend

Kids' Skills is een methode waar het kind in het middelpunt staat, een methode waar gekeken wordt naar wat het kind kan leren, opbouwen en ontwikkelen. Kinderen leren op een positieve, constructieve manier problemen te overwinnen door nieuwe vaardigheden te leren.

Kids' Skills is gebaseerd op het idee dat kinderen eigenlijk geen problemen hebben, alleen vaardigheden die zij nog niet hebben geleerd. Dat betekent dat de meeste problemen waar kinderen mee worden geconfronteerd- angsten, slechte gewoonten of stoornissen kunnen worden gezien als vaardigheden die onvoldoende ontwikkeld zijn. Door relevante vaardigheden aan te leren, overwint het kind de problemen die daarmee samenhangen.

Om Kids' Skills op een goede manier te kunnen gebruiken, is het belangrijk om een nieuwe manier van denken eigen te maken. Bij Kids' Skills worden beschuldigende vingers voorkomen. Er wordt niet veel aandacht besteed aan het zoeken naar de oorspronkelijk oorzaak van het probleem van het kind, de methode concentreert zich op wat het kind moet leren.

Er staat centraal dat het kind wordt geholpen om vaardigheden te leren, tegelijkertijd heeft deze benadering positieve effecten op de omgeving waarin het kind opgroeit, de methode stimuleert volwassenen en andere kinderen om het kind steun te bieden en het kind te helpen bij het leren van de vaardigheid.

Binnen de methode wordt van de kinderen verwacht dat ze actief deelnemen aan alle beslissingen en keuzes die betrekking hebben op hun eigen ontwikkeling. Het kind is dus medeverantwoordelijk voor het verloop van het proces. Daarnaast wordt Kids' Skills gekenmerkt door openheid. Het voordeel van deze openheid is dat iedereen, het kind zelf, volwassenen en de vrienden van het kind met elkaar meewerken aan het ondersteunen van het kind terwijl het de vaardigheid leert.

De methode is verdeeld in vijftien stappen

- 1. Het probleem vertalen in vaardigheden**
Nagaan welke vaardigheden het kind moet leren om het probleem te overwinnen.
- 2. Het eens worden over de vaardigheid die geleerd moet worden**
Het probleem met het kind bespreken en het eens worden over de vaardigheid die het gaat leren.
- 3. De voordelen van de vaardigheid onderzoeken**
Het kind meer bewust maken van de voordelen die het heeft om iets te kunnen.
- 4. De vaardigheid een naam geven**
Laat het kind de vaardigheid een naam geven.
- 5. Een totemfiguur kiezen**
Laat het kind een dier of een andere figuur kiezen die helpt bij het leren van de vaardigheid.
- 6. Supporters werven**
Laat het kind een aantal mensen vragen om supporter te worden.
- 7. Meer zelfvertrouwen geven**
Laat het kind meer vertrouwen krijgen zodat het de vaardigheid kan leren.
- 8. Plannen maken om het te vieren**
Maak samen met het kind vooraf een plan hoe je gaat vieren wanneer het kind de vaardigheid beheerst.
- 9. De vaardigheid omschrijven**
Laat het kind zelf vertellen en voordoen hoe het zich zal gedragen wanneer het de vaardigheid beheerst.
- 10. Naar buiten treden**
Laat mensen weten welke vaardigheid het kind aan het leren is.
- 11. De vaardigheid oefenen**
Spreek samen met het kind af hoe het de vaardigheid gaat oefenen.
- 12. Geheugensteuntjes bedenken**
Laat het kind zelf vertellen hoe het wil dat anderen reageren wanneer het zijn vaardigheid vergeet.
- 13. Vieren dat het gelukt is**
Wanneer het kind de vaardigheid beheerst, is het tijd om dat te vieren en het kind de kans te geven iedereen te bedanken die daarbij geholpen heeft.
- 14. De vaardigheid aan anderen doorgeven**
Stimuleer het kind om een ander kind de nieuwe vaardigheid te leren.
- 15. Op naar de volgende vaardigheid**
Kom tot overeenstemming met het kind over de volgende vaardigheid die het gaat leren.

Stap 1 Problemen vertalen in vaardigheden

Nagaan welke vaardigheid het kind moet hebben om het probleem te overwinnen. Kids'Skills gaat uit van het idee dat de problemen waarmee een kind geconfronteerd wordt, het beste kunnen worden opgelost door het kind een specifieke vaardigheid aan te laten leren. Praten over vaardigheden die geleerd moeten worden is een constructieve manier om problemen aan te pakken, ook voor ouders is deze vorm van aanpak prettiger doordat deze manier op samenwerking is gericht. Het vertalen van problemen in vaardigheden is niet zo eenvoudig, dit is voor veel mensen de moeilijkste stap. Hierbij is het nuttig om je af te vragen wat het kind moet leren om het probleem te laten verdwijnen. Een goede vraag kan hierbij zijn:

- Wat moet het kind leren om van die gewoonte af te komen?
- Wat zou een betere gewoonte kunnen zijn?
- In welke vaardigheid moet hij beter worden?

Ook is het belangrijk om de regel van de oplossingsgerichte psychologie in gedachten te houden; 'een vaardigheid houdt niet in dat je ophoudt met iets dat verkeerd is, maar je leert juist het goede te doen'.

Een kind kan ook meerdere problemen hebben, hierbij gaan we de verschillende problemen vertalen in vaardigheden. Samen met het kind wordt besloten welke vaardigheid het kind eerst gaat leren. Je kunt ervoor kiezen om het gemakkelijkste probleem als eerste aan te pakken, om het zelfvertrouwen van het kind te laten toenemen. Het kan lastig zijn om een ingewikkeld probleem in één vaardigheid te vertalen. Hierbij geeft Ben Furman het advies om het probleem in onderdelen te splitsen en die onderdelen vervolgens één voor één te vertalen in vaardigheden.

Tips

'Praten over problemen creëert problemen, praten over oplossingen creëert oplossingen' (Steve de Shazer) Het veranderen van één woord kan veel verschil uitmaken, vervang 'waaromvragen' door 'hoe komt dat-vragen'. Daarmee creëer je direct een gesprek die over oplossingen gaat. Spreek in termen van 'wij', dit geeft het kind het gevoel dat hij of zij het niet alleen hoeft te doen en zal het kind steun ervaren.

Stap 2 Het eens worden over de vaardigheid die geleerd moet worden.

Het probleem met het kind bespreken en het eens worden over de vaardigheid die het gaat leren. Hoe ouder het kind waarmee je spreekt is, des te belangrijker het is om met het kind te onderhandelen over de te leren vaardigheid. Kinderen waarderen het als volwassenen bij elkaar gaan zitten om over hen te praten en te bespreken welke vaardigheden zij nodig hebben om te leren. Wanneer een kind een voorstel afwijst, vraag dan welke vaardigheid het kind liever zou willen leren, het kind kan een betere suggestie hebben.

Tips

Je kunt gebruik maken van de wondervraag, dit is een methode om op een snelle manier naar oplossingen te zoeken. De wondervraag gaat als volgt: Stel dat er vanavond bij jou thuis een tovenaer zou komen, die kan met zijn toverstokje toveren dat alle nare dingen waar je last van hebt, over zouden zijn, wat zou er dan morgenochtend anders zijn en wat zou je anders doen? 'Hoe kleiner, eenvoudiger en onmiddellijker de verandering is die de cliënt kan maken, hoe beter.' (Insoo Kim Berg) Bij het stellen van doelen kun je het beste met kleine, simpele stappen beginnen. Het is belangrijk dat een kind succeservaringen opdoet om het zelfvertrouwen te laten groeien. Het visueel maken van het te leren doel kan helpen, vooral bij jonge kinderen.

Stap 3 De voordelen van een vaardigheid onderzoeken

Het kind meer bewust maken van de voordelen die het heeft om iets te kunnen. De wil om iets te leren is van verschillende dingen afhankelijk. Maar bovenal hangt die samen met de voordelen die het leren van de vaardigheid geeft, het moet de moeite waard zijn voor het kind om de vaardigheid te beheersen, het kind moet inzien welke voordelen het heeft voor zichzelf en anderen wanneer het de vaardigheid beheerst.

Stap 4 De vaardigheid een naam geven

Laat het kind de vaardigheid een naam geven. Kinderen vinden het fijn om hun vaardigheid een naam te geven, hun fantasie is eindeloos. Een goede manier om kinderen te inspireren bij het bedenken van namen is door hen te laten denken aan een geweldige held of heldin. In de volgende stap kiezen we een totemfiguur voor de vaardigheid, dit kan ook helpen bij het geven van een naam aan de vaardigheid.

Stap 5 Een totemfiguur kiezen

Laat het kind een dier of een andere figuur kiezen die helpt bij het leren van de vaardigheid. Het kind kiest een figuur uit die hen kan helpen bij het leren van de vaardigheid. Ben Furman zegt hierover dat het idee dat er onzichtbare wezens zijn die mensen helpen bij het leren van vaardigheden en het overwinnen van hindernissen voor kinderen iets heel natuurlijks is. Dit totemfiguur is voor een kind iets vanzelfsprekends omdat veel kinderen op een bepaald moment in hun ontwikkeling denkbeeldige vrienden hebben met wie ze praten en spelen en die hen helpen in moeilijke tijden. Het totemfiguur is een product van de verbeelding van het kind, alleen de fantasie stelt grenzen aan de wijze waarop het figuur het kind behulpzaam kan zijn bij het leren van een vaardigheid.

Stap 6 Supporters werven

Laat het kind een aantal mensen vragen om supporter te worden. Supporters betekenen veel voor een kind, ze zijn vaak trots op de vaardigheden die ze leren en supporters geven het kind zelfvertrouwen, stimuleren het kind, bewonderen het kind

wanneer het vooruitgaat, helpen het kind weer op het goede spoor wanneer het een vaardigheid tijdelijk vergeet of kwijt is en delen in de vreugde wanneer het succes is bereikt. Supporters zijn meestal mensen die het kind goed kent, het kunnen familieleden, vriendjes en vriendinnetjes, burens, juffen en meesters of andere bekenden zijn. De beste manier om een supporter uit te nodigen, is dat het kind hen persoonlijk uitnodigt. Bij stap 11 wordt meer verteld over de rol van supporters in het geven van complimenten en het geven van zelfvertrouwen.

Stap 7 Meer zelfvertrouwen geven

Laat het kind meer vertrouwen krijgen dat het de vaardigheid kan leren. Het is belangrijk om kinderen te vertellen waarom wij denken dat ze een vaardigheid kunnen leren en welk gedrag we bij het kind gezien hebben waardoor we ervan overtuigd zijn dat het kind de vaardigheid zal leren. We kunnen dit op verschillende manieren kenbaar maken aan het kind. Hier volgen een aantal voorbeelden;

- Jij bent goed in het leren van dingen wanneer je je ertoe zet en thuis ben jij de beste in het omgaan met computers, daardoor weet ik dat jij een hele slimme jongen bent.
- Het is je al eerder gelukt.
- Je hebt in het verleden ook moeilijke dingen geleerd.
- Ik denk dat jij dit wel kunt leren want je bent bijna net zo sterk als Superman.

Wanneer een kind ziet dat andere mensen ervan overtuigd zijn dat het zijn of haar vaardigheid zal kunnen leren, raakt het daar zelf ook van overtuigd. De rol van de volwassenen om het kind heen, is hier van essentieel belang!

Tips

Wees specifiek in je redenen waardoor je denkt dat het kind de vaardigheid kan bereiken. Maak de taak niet te gemakkelijk, het bevordert trots bij kinderen wanneer de moeilijkheid van de taak wordt erkend.

Stap 8 Plannen maken om het te vieren

Maak samen het kind vooraf een plan hoe je het gaat vieren wanneer het kind de vaardigheid beheerst. Bij Kids' Skills maken we al in een vroege fase plannen om te vieren wanneer het kind de vaardigheid behaald heeft. Dit plannen draagt bij aan de vergroting van het zelfvertrouwen. De viering wordt gehouden wanneer het kind heeft bewezen de vaardigheid verworven te hebben.

Stap 9 De vaardigheid omschrijven

Laat het kind zelf vertellen en voordoen hoe het zich zal gedragen wanneer het de vaardigheid beheerst. Het is nuttig om met het kind een gesprek te hebben over hoe iemand met een bepaalde

vaardigheid zich gedraagt. Daardoor krijg het kind een idee van wat zij verwacht worden te leren;

- Als je hebt geleerd om zonder boos te worden naar bed te gaan, hoe ga je dan naar bed?
- Als je andere kinderen niet meer van je af duwt, ook niet wanneer ze je plagen, wat doe je dan als iemand je plaagt?

Door kinderen te laten zien of voor te doen kunnen zij nog beter inzicht krijgen in wat het in de praktijk betekent om die vaardigheid te beheersen.

Stap 10 Naar buiten treden

Laat mensen weten welke vaardigheid het kind aan het leren is. In deze stap laten we mensen weten welke vaardigheid het kind leert. Het voordeel hiervan is dat wanneer mensen weten dat het kind een nieuwe vaardigheid aan het leren is, zij het kind kunnen stimuleren en bij het leren kunnen helpen. Wanneer we praten over vaardigheden die geleerd moeten worden in plaats van problemen die opgelost moeten worden, ontstaat de mogelijkheid van meer openheid. Het centraal stellen van de vaardigheden heeft ook een gunstig effect op de manier waarop volwassenen met het kind omgaan, als mensen in de omgeving van het kind, vertrouwen hebben in het kind dan zal het kind ook door deze houding beïnvloed worden.

Stap 11 De vaardigheid oefenen

Spreek samen met het kind af hoe het de vaardigheid gaat oefenen. Als kinderen vaardigheden willen leren, moeten ze kunnen oefenen, dit moet regelmatig gebeuren en het kind moet er voldoende tijd voor krijgen. De beste manier om een vaardigheid te leren is door het te doen. Ben Furman is er van overtuigd dat kinderen betere resultaten boeken wanneer je hen actief laat meedenken over hun oefenprogramma dan wanneer de ouders of leerkrachten het programma voor hen in elkaar zetten. Het kind gaat de vaardigheid net zo lang oefenen tot de vaardigheid een gewoonte wordt. De ene vaardigheid heeft meer oefening nodig dan de andere vaardigheid.

Kids' Skills is een leerproces waarbij de oefeningen geleidelijk moeilijker worden, het begint met kleine stapjes die succeservaringen opleveren. Sommige kinderen vinden het leuk om een rollenspel te bedenken voor het oefenen van de vaardigheid, andere kinderen vinden dit geen fijne manier van werken. In zo'n geval kunnen we het rollenspel vervangen door een spel of dagboek waarin we bijhouden in welke situaties het kind zich in overeenstemming met zijn vaardigheid heeft gedragen. Om te zorgen dat kinderen gemotiveerd blijven om hun vaardigheden te blijven oefenen, is het belangrijk dat op een manier te doen die ze leuk en de moeite waard vinden. De motivatie kan hoog blijven door de kinderen veel positieve aandacht en blijk van

bewondering te geven wanneer ze de vaardigheid uitvoeren. De supporters hebben ook een belangrijke rol in het geven van complimenten zodat het kind zich trots voelt over zijn vorderingen.

Een manier om het kind te steunen is de Driewerf Hoera;

1. Uitroep van verbazing, toon je bewondering met woorden, gezichtsuitdrukkingen en gebaren en zeg tegen het kind zoiets als: **“Wow, wat bijzonder”** of **“Echt heel goed gedaan”**
2. Aanduiding van moeilijkheidsgraad, laat het kind weten dat je begrijpt dat het niet gemakkelijk is wat het kind heeft gedaan, zeg bijvoorbeeld: **“Dat is helemaal niet makkelijk”, “Ik denk dat ik dat niet zo zou kunnen”, “Sommige mensen denken dat het heel makkelijk is, maar ik weet dat dat niet zo is”.**
3. Verzoek om uitleg, vraag het kind tenslotte met welgemeende nieuwsgierigheid om uit te leggen hoe het kind dat heeft gedaan: **“Hoe heb je dat zo snel geleerd?”** of **“Nou moet je me eens uitleggen hoe je dat doet!”**.
Via deze weg geef je het kind een groot gevoel van trots, van meesterschap.

Tips

Het kan voor kinderen verhelderend werken hoe het oefenen eruit gaat zien, welke stappen gaan we nemen? Wanneer is het doel bereikt? Een visueel stappenplan kan hierin een ondersteuning zijn. Het bijhouden van een succesdagboek kan een goede motivatie zijn voor kinderen, succes leidt tenslotte tot succes. ‘Complimenten geven is een teamsport. Bewondering tonen voor een kind werkt goed wanneer meerdere mensen uit de omgeving het kind complimenten geven. De ouders inlichten over een goede vooruitgang is hierbij een manier om ook het thuisfront de kans te geven het kind te complimenteren.’ (Ben Furman) De beste manier om een vaardigheid eigen te maken, is door het te doen! Probeer de vaardigheid iedere dag te oefenen, een oefensessie hoeft niet veel tijd te kosten en herhaling is gewenst.

Stap 12 Geheugensteuntjes bedenken

Laat het kind zelf vertellen hoe het wil dat anderen reageren wanneer het zijn vaardigheid vergeet. Wanneer een kind een vaardigheid aanleert, zal er vroeg of laat een dag komen dat het kind de vaardigheid vergeet of terugvalt in het oude gedrag.

Binnen de Kids’ Skills wordt een terugval gezien als iets dat je bij een leerproces kunt verwachten. Het is belangrijk om op deze terugval voorbereid te zijn zodat we gevoelens van moedeloosheid kunnen voorkomen. Breng het ter sprake bij het kind en spreek af hoe we met zo’n situatie kunnen omgaan. **“Als je misschien een keer vergeet om van je vaardigheid gebruik te maken, hoe zou je dan willen dat we je daarop wijzen?”**

Op deze manier kan het kind de reacties van supporters als hulpgebaar in plaats van een verwijt opvatten.

Tips

Bespreek met het team om het kind heen, welk geheugensteuntje het beste werkt voor het kind, het is een teamsport om het kind tot de gewenste vaardigheid te begeleiden.

Stap 13 Vieren dat het gelukt is

Wanneer het kind de vaardigheid beheerst, is het tijd om dat te vieren en het kind de kans te geven iedereen te bedanken die daarbij geholpen heeft. Wanneer kinderen een tijdje hebben geoefend en ze hebben herhaaldelijk laten zien dat ze hun vaardigheid beheersen is het tijd om dat te vieren. Deze viering is een beloning voor het kind maar ook een sociale gebeurtenis om de omgeving te laten zien dat het kind de vaardigheid heeft geleerd.

Een essentieel onderdeel van het vieren van het succes bij Kids’ Skills is dat kinderen hun supporters bedanken voor het helpen bij het leren van de vaardigheden. Deze stap geeft het kind de kans om dankbaarheid te voelen, dit gevoel is een belangrijke sociale vaardigheid, het vermogen om dankbaarheid te voelen en te uiten maakt de kans groter dat het kind in de toekomst hulp en steun van anderen kan krijgen. Kinderen leren hun vaardigheden meestal in een paar weken of hooguit een paar maanden. Als dat niet gebeurt, proberen we te achterhalen wat de reden daarvan is. Een mogelijke verklaring kan zijn dat de vaardigheid te ingewikkeld is voor het kind, dan proberen we de vaardigheid aan te passen of in kleinere delen op te splitsen.

Een andere mogelijke verklaring is dat het kind niet voldoende begrijpt wat de voordelen zijn van het behalen van de vaardigheden, in dit geval gaan we een stap terug en onderzoeken we opnieuw de voordelen van de vaardigheid.

Een derde mogelijkheid is dat kinderen nog onvoldoende kansen hebben gehad om de vaardigheden te oefenen. Hier bieden we het kind meer mogelijkheden om te oefenen.

Een vierde mogelijkheid is dat de volwassenen die het kind steunen, niet voldoende meewerken en hen helpen bij het leren. De actieve steun en stimulans van betrokken volwassenen is essentieel voor het kind.

Stap 14 De vaardigheden aan anderen doorgeven

Stimuleer het kind om een ander kind de nieuwe vaardigheid te leren. Binnen de Kids’ Skills geven we kinderen de mogelijkheid om hun geleerde vaardigheden aan andere kinderen door te geven, hierdoor kunnen de kinderen hun vaardigheden versterken zodat de kans op terugval afneemt. Kinderen hebben de aangeboren behoefte om te leren, maar ook om te onderwijzen. Wanneer een kind een ander iets leert, voelt het kind zich nuttig en de moeite waard.

Stap 15 Op naar de volgende vaardigheid

Kom tot overeenstemming met het kind over de volgende vaardigheid die het gaat leren. Wanneer kinderen zich een vaardigheid eigen maken, is dat een sterke stimulans voor het zelfvertrouwen die hen sterkt in hun geloof dat zij ook andere, wellicht moeilijkere vaardigheden kunnen leren.

Tip

Niet alle stappen van deze methode zijn noodzakelijk om op een oplossingsgerichte manier te werken aan het leren van vaardigheden bij kinderen.

Probleemgerichte visie	Oplossingsgerichte visie
Verleden	Toekomst
Probleem is er altijd	Probleem is er nooit altijd
Grote veranderingen	Kleine veranderingen
Fouten zoeken	Oplossingen zoeken
Expert geeft antwoord	Collega stelt vragen
Conflict	Samenwerking
Tekort	Mogelijkheid
Regel	Uitzondering
Meer van hetzelfde	Meer van wat werkt
Nooit	Nog niet
Probleem	Oplossing

Bij oplossingsgericht werken

- * Besproei je de planten, niet het onkruid.
- * Vragen complexe problemen niet om complexe oplossingen.
- * Hoef je niet de oorzaak te kennen om aan verbetering te werken.
- * Ga je van klacht naar kracht.
- * Benut je uitzonderingen als motor voor verandering.
- * Repareer je niet wat stuk is.
- * Werk je resultaat- en doelgericht.
- * Denk je niet in diagnostische etiketten.
- * Sluit je aan bij de zienswijze van de ander.
- * Zet je aan tot een andere kijk op de situatie.
- * Zet je aan tot herhalen van wat werkt.
- * Stimuleer je te stoppen met wat niet werkt.
- * Is verbetering aansluiten op iets wat al een beetje gebeurt.
- * Zie je de oplossing als een situatie waarin het probleem leefbaar is.
- * Bestaan er meerdere goede oplossingen voor een probleem.

Oefenen in het omzetten van problemen naar vaardigheden

Probleemgedrag	Vaardigheid
Huilt snel bij tegenslag
Maakt werk niet af
Praat steeds door de klas
Ziet er onverzorgd uit
Plast in zijn broek
Probleemgedrag	Vaardigheid
Huilt snel bij tegenslag.	Als ik het moeilijk vind, ga ik naar de juf of meester of vraag hulp aan mijn vrienden.
Maakt werk niet af.	Met rekenen maak ik vijf sommen.
Het kind praat steeds door de klas	Tijdens de kring steek ik mijn vinger op als ik iets wil zeggen.
Het kind plast in zijn broek	Ik ga elk uur naar de wc.
Het kind ziet er onverzorgd uit.	Voordat ik naar school ga, kijk ik in de spiegel of ik er netjes.